

Folkhälsomyndigheten

SRHR 2017

Tommy Eriksson och Maja Österlund,
Folkhälsomyndigheten

2019-11-22

Befolkningsundersökningen SRHR2017

- Uppdrag från regeringen (2016)
- SRHR och bredare fokus än endast på sexuellt beteende – sexuellt våld och internet omnämndes i uppdraget bland annat.
- Enkät framtagen med rättighetsperspektiv, blandning av etablerade och mer explorativa frågor

Sexlivet

- Majoriteten är nöjd med sitt sexliv, tycker att sex är viktigt och har haft sex under det senaste året. Minst nöjda med sitt sexliv är de yngsta männen och de äldre, både kvinnor och män.
- Könsskillnader i upplevelser kring sexlivet:

KVINNOR har saknat intresse, lust, njutning och upphetsning vid sex, har känt fysisk smärta vid eller efter sex, inte fått orgasm eller upplevt att det har tagit lång tid att få orgasm

MÄN har saknat en sexpartner, önskar ha fler sexpartner, fått orgasm snabbare än de har velat, inte haft sex på de sätt de ville och inte haft sex tillräckligt ofta

Sex, relationer och egenmakt

- En majoritet av Sveriges befolkning:
 - känner sig fria att ta initiativ till sex,
 - kan säga nej om de inte vill ha sex,
 - kan föreslå för en partner hur de vill ha sex
 - säga ifrån om en sexpartner vill göra något de inte vill

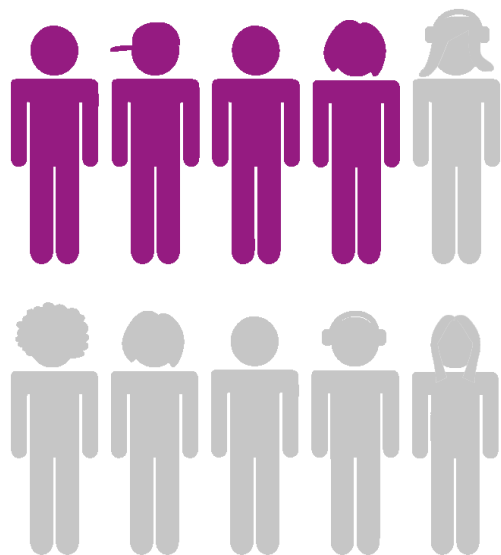

KVINNOR känner sig oftast eller alltid fria att ta initiativ till sex, kan säga nej till sex, kan föreslå hur de vill ha sex och kan säga ifrån om deras sexpartner vill göra något som de inte vill

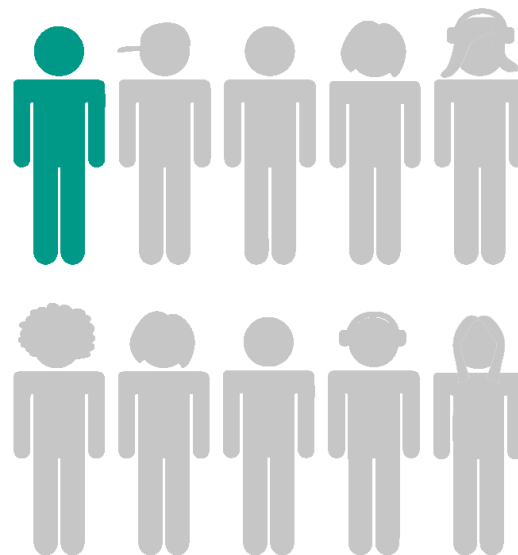

MÄN säger att de aldrig eller sällan kan säga nej till sex

Sexuella trakasserier

42% av kvinnor

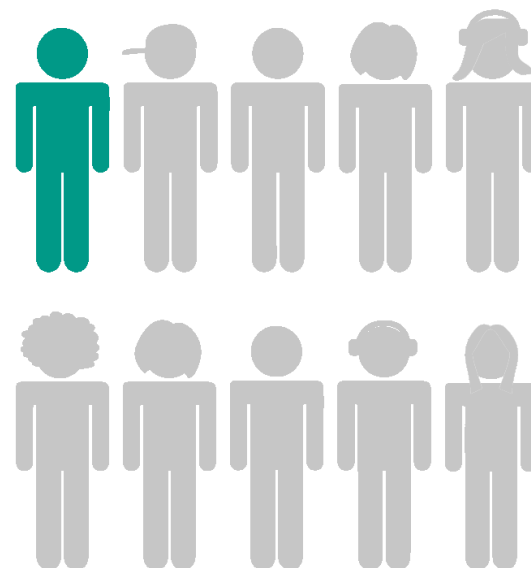
9% av män

Fråga: Har du hänt att du blivit utsatt för sexuella trakasserier (exempelvis oönskade sms, brev, telefonsamtal, mail, sexuellt förtal, sexuella inviter eller utsatts för blottare)?

Sexuellt övergrepp

39% av kvinnor

9% av män

Fråga: Har det hänt att du blivit utsatt för annat sexuellt övergrepp (exempelvis smekt, kysst eller "kladd") eller har fått dig att mot din vilja ta i eller röra vid någons kropp på ett sexuellt sätt?

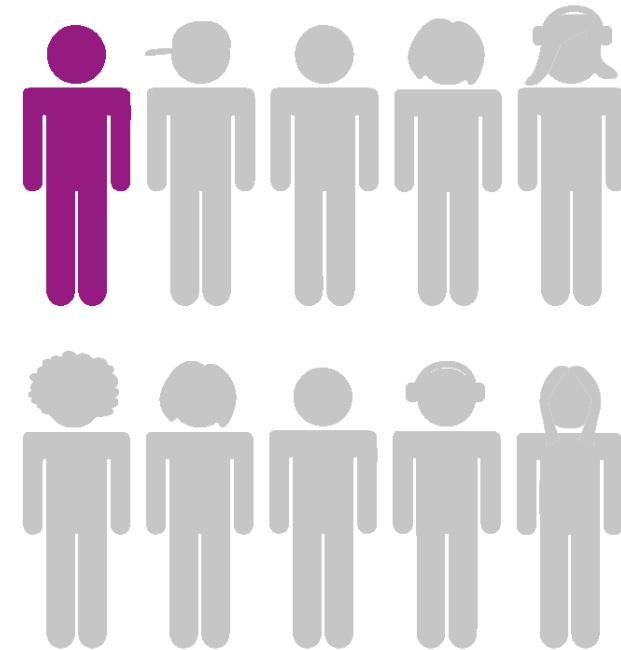
Sexuellt våld

- Försök till samlag eller liknande sexuell handling genom fysiskt våld eller hot om fysiskt våld

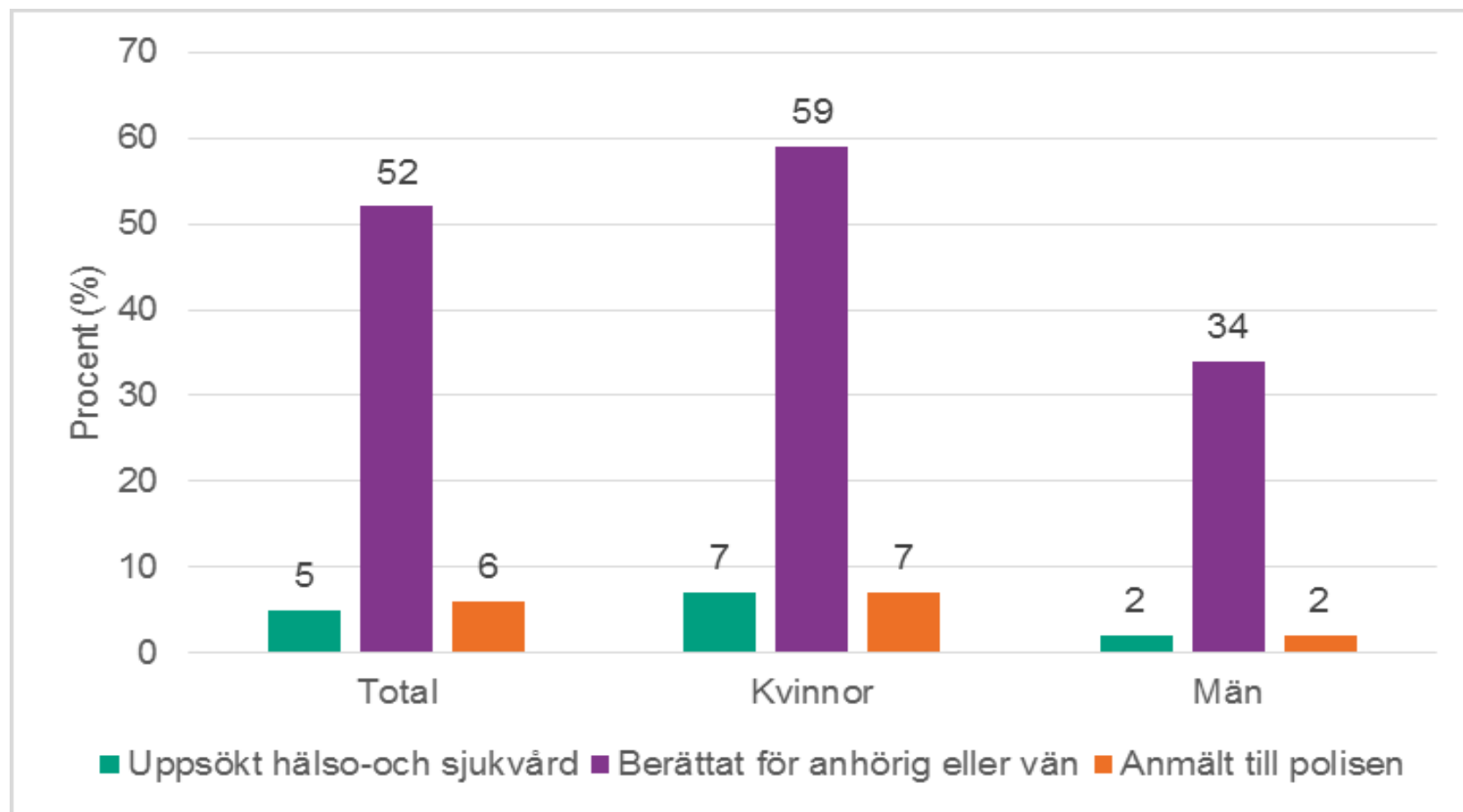
11% kvinnor, 1% män

- Påtvingat samlag (oralt, vaginalt, analt) genom fysiskt våld eller hot om fysiskt våld

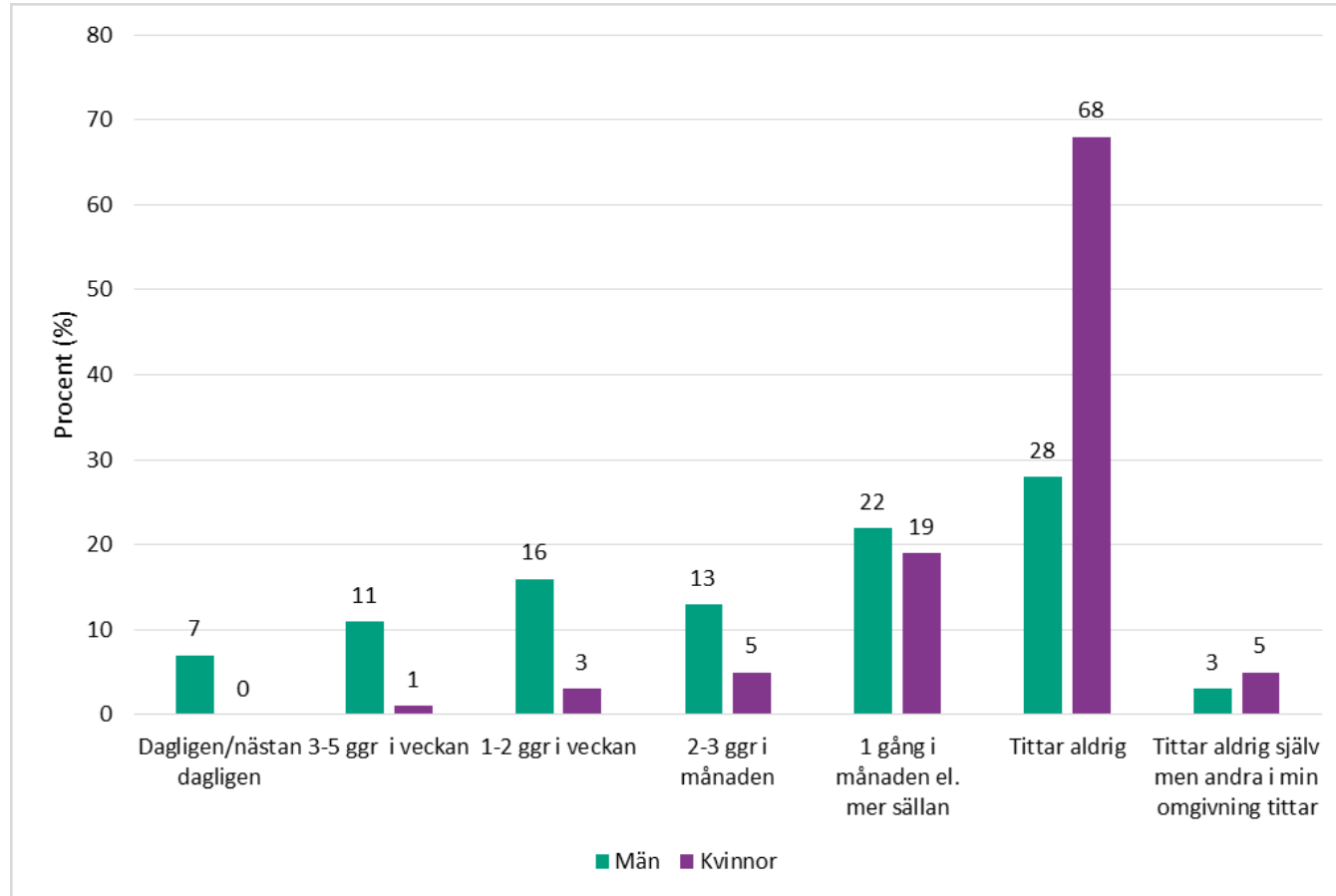
7% kvinnor, 1% män

Anmäla, berätta och uppsöka sjukvård

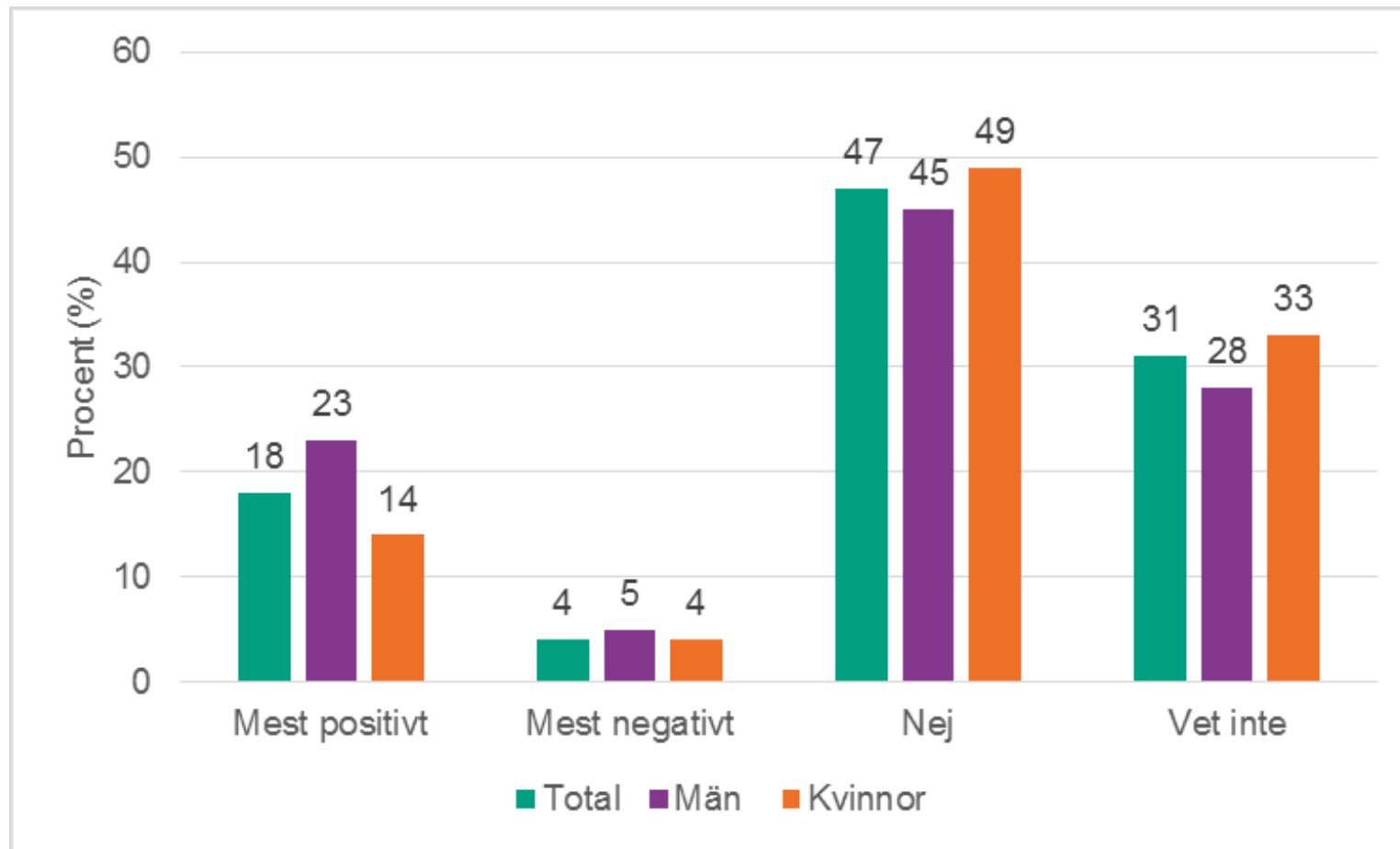

Avsiktligt titta på pornografi

Fråga: Tittar du avsiktligt på pornografi?

Påverkan på sexlivet

Fråga: Påverkar pornografi, som du själv eller en sexpartner ser, ditt sexliv?

Frekvent användning

- Lägre andel frekventa användare har god sexuell hälsa
- Högre andel frekventa användare missnöjda med sexlivet
- Högre andel frekventa användare har höga sexuella prestationskrav

Sexuell kommunikation

- Respondenterna använder främst tal och/eller kroppsspråk och blickar för att visa att de vill ha sex.
- Drygt hälften upplever att de har god förmåga att förmedla om, när och hur de vill eller inte vill ha sex. Kvinnor och personer i relation upplever sig mer säkra i sin förmåga.
- En tiondel tycker att deras kommunikationsförmåga är otillräcklig
- Sex av tio känner sig oftast säkra på om en person vill ha sex med dem, en fjärdedel anger att det beror på partner och situation. En mindre andel (7 procent) anger att de ofta tycker att det är svårt att förstå och att de blir osäkra
- Män anger i större utsträckning att de aldrig haft anledning att uttrycka att de inte vill ha sex eller ha sex på ett visst sätt. De har mer sällan avbrutit sex eller gått med på sex trots att de egentligen inte ville.

Slutsatser fördjupningsstudier

- Samtycke som komplex, kontextuell och pågående praktik – inte binär eller avgränsad händelse
- Arbeta med och utmana normer kring kön, sexualitet, sex och sexuella skript
- Behov av forum för samtal om sex, samtycke och sexuell kommunikation
- Det behövs mer forskning om sexuell kommunikation och samtycke, bland annat vilka normer som styr och vilka hälsokonsekvenser bristande kommunikation kan leda till

Vidare arbete

- Socialtjänsten och hälso- och sjukvården är centrala arenor för förebyggande arbete, stöd och hjälp. Civilsamhällets arbete är ett viktigt komplement till offentlig sektor.
- Skolan har också en viktig roll i det främjande och förebyggande arbetet. Frågor om normer, jämställdhet, sexualitet, relationer, samtycke och utsatthet behöver tidigt ingå i det breda kunskaps- och värdegrundsarbetet, och särskilt i sex- och samlevnadsundervisningen.

Folkhälsomyndigheten

Tack!

tommy.eriksson@folkhalsomyndigheten.se

maja.osterlund@folkhalsomyndigheten.se

